

Čista urođena narav je neizmjerna blagodat (Medina)

Hatib: dr. Ali ibn Abdurrahman el-Huzejfi

23. rebiul-ahir 1441. god. po Hidžri / 20. decembar 2019.

Neka je svaka hvala i zahvala Allahu, Silnom i Sveznajućem Gospodaru, Koji čovjeka u najboljem liku stvara, Onome što se ljudima smilova objavom časnog Kur'ana, Koji im iz Svoga obilja darova blagodati koje se ne mogu izbrojati. Neka je slavljeno Gospodar naš, ponizno Mu se zahvaljujemo za sve Njegove blagodati i darove, koje smo spoznali i koje nismo.

Nema boga osim Njega, blagodati Njegove neprekidno od praiskona teku. Svjedočim da nema boga osim Allaha, niko Mu ravan nije, milostiv je i samilostan. Svjedočim da je Muhammed Božiji poslanik, ljudima je na Pravi put ukazao. Neka su Allahov mir i spas na njega, na njegovu porodicu, vrle ashabe, onima kojima je istiniti ponos na dunjaluku pripao, a vječni smiraj na ahiretu.

Cijenjeni vjernici, bojmo se Allaha, Koji nas je stvorio, Koji nam daruje ono što volimo i Koji od nas udaljava sve što ne volimo.

Želim da vas podsjetim na jednu od najvećih blagodati Uzvišenog, koju je darovao čovjeku. Ukoliko bude čuvao tu blagodat, cijenio i na nju pazio sve do svoje smrti, bit će sretan i za vrijeme života, a i nakon smrti, srećom nakon koje nikada neće biti nesretan. Postići će sva dobra, a bit će spašen loših i upropaštavajućih stvari, Allah će popraviti njegovo stanje u dunjalučkom životu, a smilovat će mu se nakon smrti, a to je doista istinski uspjeh!

Suprotno tome, kada čovjek odbaci ovu veliku blagodat poricanjem ili nevjerovanjem, radeći ono što je u koliziji s tom blagodat, ne čineći ništa da je sačuva – biva na užasnom gubitku. Tad je čovjek na gubitku, makar uživao u svim dunjalučkim uživanjima i ukrasima, zato što je ovaj svijet prolazan, neće dugo trajati, brzo će nestati ostavljajući za sobom samo kajanje. Uzvišeni u časnom Kur'anu kaže:

“A život na ovome svijetu je samo varljivo naslađivanje”; “O ljudi, Allahova prijetnja je, zaista, istina, pa neka vas nikako život na ovome svijetu ne zaslijepi i neka vas šejtan u Allaha ne pokoleba” (Fatir, 5).

Poštovani vjernici! Zna li koja je to najveća blagodat koju je Allah podario čovjeku i kojom ga je odlikovao nad drugim stvorenjima?! To je blagodat čiste urođene naravi. A šta je to zapravo?

Čista urođena narav (ar. fitra) je narav kakvom se čovjek rađa, koja rado prihvata istinu, priznajući Allahovu jednoću; koja voli dobro, a zlo prezire; naklonjena je činjenju dobrih djela, a shvata štetnost zabranjenih; razumije šta sve spada pod istinu, a šta je sve dio neistine. Urođena narav s kojom je Allah stvorio čovjeka, ukoliko ne potpadne pod utjecaj ljudskih zlikovaca i šejtanske smutnje, rado prihvata islam i čisti monoteizam.

Ipak, ova urođena narav ne može samostalno spoznati svaki segment vjere do u detalje, ni u potpunosti otkriti kako se vjera ispoljava, niti šta sve spada pod zlo i neistinu, te kako se kloniti toga. Radi toga je Uzvišeni Allah slao poslanike, alejhimus-selam, uključujući posljednjeg poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, kako bi bdjeli nad time da ljudska “fitra” ostane neiskvarena, kako bi ljude podučili vjerezakonu, donoseći im svjetiljku objave kako bi uvidjeli kako živjeti. Jedan od dokaza da se čovjek rađa čiste naravi, koja rado prihvata vjeru islam, jesu riječi Uzvišenog Allaha: “Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio” (Er-Rum, 30). Ibn Kesir pojašnjava da ovaj dio ajeta podrazumijeva da je “Uzvišeni jednako stvorio sve ljude s urođeno čistom naravi. Svi ljudi se tako rađaju, bez izuzetka”.

Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Svako novorođenče rađa se čiste naravi, ali ga njegovi roditelji učine jevrejom, kršćaninom ili vatropoklonikom, kao što svako životinja dolazi na svijet zdrava. Da li novorođenoj životinji nedostaje neki dio, prije nego što ga čovjek odsiječe?” (Buhari i Muslim)

Ijad b. Himan, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao na jednoj hutbi: “Gospodar mi je naredio da vas podučim nečemu što ne znate, a čemu me je danas nadahnuo: ‘Svaki oblik imetka koji sam darovao Svojim robovima dozvoljen im je. Sve Svoje robove čiste vjere sam stvorio, ali ih šejtani spopadoše i odvedoše od vjere, predstavljajući im zabranjenim ono što sam im Ja dozvolio i naređujući im da Mi smatraju ravnima druge o kojima ništa objavio nisam.’” (Muslim)

Begavi bilježi: “Smatra se da se svako novorođenče rađa u ‘fitri’, čistoj naravi koja rado prihvata vjeru. Kada čovjek ne bi potpao pod druge utjecaje, nastavio bi živjeti takve naravi, zato što je ljudskom razumu od ranije poznata ljepota ove vjere. A ljudi tu urođenu prirodu i narav napuštaju zbog lošeg odgoja ili zbog slijeđenja drugih ljudi, ali kada bi se čovjek uspio sačuvati od toga, isključivo bi s pravom vjerom u srcu živio.”

Čista narav čovjeka je ono u njemu što vjeru prihvata, urođena je od Boga i utkana je u njegovu prirodu. Uzvišeni je podario da čovjek tako rado prihvata korisno znanje koje vodi ka činjenju dobra. Drugo mišljenje je da se pod “fitrom” podrazumijeva vjera islam, svjetlo upute i svijest o vjerozakonu. Ibn Abbas, tumačeći riječi Uzvišenog: “Ne treba se mijenjati Allahovo stvaranje” (Eš-Šuara, 137), pojašnjava da se pod “stvaranjem” podrazumijeva vjera.

Također Buhari smatra da se pod tim riječima podrazumijeva Allahova vjera, kao što se pod “postupanjem davnašnjih naroda” u riječima Uzvišenog: “Ovako su i narodi davnašnji postupali” (Eš-Šuara, 137), podrazumijeva “vjerovanje davnašnjih Naroda”.

Iz ovoga nam postaje jasno da je “fitra” čovjeka ono u njemu što prihvata vjeru i gdje se nalazi vjerovanje, odnosno to je čista narav s kakvom se čovjek rađa.

Također se pod “fitrom” podrazumijeva sve što oplemenjuje čovjekovu narav, poput vjerskog znanja. Navodimo primjer kako bismo prethodno dodatno pojasnili. Urođena narav u čovjeku (fitra) poput je električne sijalice koja je fabrički proizvedena na način da može primiti električnu energiju, dok je električna energija

poput objave kojom se srce nadahnjuje. Kada sijalica bude spojena s električnom energijom, tada svijetli i od koristi je, a kada nije, ni sijalica, ni električna energije ne može proizvesti svjetlost. Slično tome je ljudska čista urođena narav koja nije od koristi za čovjekov život bez korisnog znanja i činjenja dobrih djela.

Kada je čovjekova fitra u funkciji, čovjek može raspoznati dobro od zlog, doživljavajući dobro dobrim, a zlo zlim. Kada čovjekova fitra nije u funkciji, kada bude razoren vanjskim faktorima, čovjekovo srce umire, on postaje poput mrtvaca makar se činio živim. Tako Uzvišeni kaže: "Zar je onaj koji je bio u zabludi, a kome smo Mi dali život i svjetlo pomoću kojeg se među ljudima kreće, kao onaj koji je u tminama iz kojih ne izlazi?" (El-En'am, 122).

Čovjekova narav može se sačuvati, postati senzibilnijom i životom ispunjena, samo korisnim znanjem i dobrim djelovanjem, vjerovanjem i činjenjem pokornosti. Dobra djela iz pokornosti hrane i osnažuju ljudsku čistu narav, kao što je klonjenje od zabranjenog čuva od odumiranja.

Svako drugo naređeno ili pohvalno djelo doprinosi očuvanju čiste ljudske naravi, ispunjava je životom i čini snažnijom. Uzvišeni kaže: "O vjernici, odazovite se Allahu i Poslaniku kad od vas zatraži da činite ono što će vam život osigurati." (El-Enfal, 24)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Deset stvari je od fitre, iskonske prirode: potkresivanje brkova, puštanje brade, upotreba misvaka, ispiranje nosa vodom, rezanje noktiju, pranje ruku trljajući dio između prstiju i kožu na zglobovima, uklanjanje dlaka ispod pazuha, brijanje oko stidnih mjesta, pranje nakon obavljene nužde, ispiranje usta i grla vodom." (Muslim)

Ukoliko se ova djela smatraju dijelom fitre, zasigurno onda da su druga strogo naređena djela sastavni dio fitre. Bera b. Azib, radijallahu anhu, kazuje: "Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao mi je: 'Kada hoćeš otići u postelju, uzmi abdest onako kao što ga uzimaš za namaz, zatim leži na desnu stranu i reci: 'Allahumme eslemtu vedžhi ilejke, ve fevvadtu emri ilejke, ve eldže'tu zahri ilejke, ragbeten ve

rehbeten ilejke, la meldžee ve la mendža minke illa ilejk. Allahumme amentu bi Kitabikel-lezi enzelte ve bi nebijjikel-lezi erselt! – Allahu moj! Tebi se predajem i svaki svoj posao Tebi povjeravam. Na Tebe se oslanjam žudeći za Tvojom nagradom i strahujući od Tvoje kazne. Utočišta i spasa od Tebe nema nego samo opet kod Tebe. Allahu moj, vjerujem u Tvoju Knjigu, koju si objavio, i Vjerovjesnika, kojeg si poslao.’ Ako umreš te noći, umro si u fitri – prirodnoj vjeri. Neka ti te riječi budu posljednje što ćeš izgovoriti prije spavanja!’” (Buhari i Muslim)

Ako će se čovjek osjećati sretnim kada mu fitra bude kompas u životu, a nesretnim kada mu prestane ukazivati na Pravi put – onda je nužno da se kloni svakog djela koje iskrivljuje i kvari čovjekovu narav.

Djelo koje ponajviše to čini jeste smatrati nekog ravnim Uzvišenom Allahu, posvećivati obrede nekom drugom mimo Allaha ili pripisivati Uzvišenom ono što nije dolično Njemu, kao što su Mu određeni narodi pripisivali sina ili kao što su mnogobošci govorili da su meleki zapravo Božije kćeri.

Ibn Abbas prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Sin Ademov me utjerivao u laž, a nema pravo to raditi. Sin Ademov je o Meni pogrdno govorio, a nema pravo to raditi. Utjeruje me u laž kada tvrdi da ga ne mogu ponovo oživjeti. O Meni pogrdno govori kada tvrdi da imam sina. Uzvišeniji sam Ja od toga da sina imam.” (Buhari)

U sličnom hadisu koji prenosi Ebu Hurejra, radijallahu anhu, stoji: “O Meni pogrdno govori kada kaže da imam sina. Ja sam Allah, jedini Gospodar, utočište sam svakom. Nisam rodio, niti sam rođen. Meni niko ravan nije.”

Iz hadisa se razumije da se ova tvrdnja može smatrati težom od toga što su se kipovima klanjali, bez ovoga Uzvišeni nikad neće oprostiti mnogoboštvo bez iskrenog pokajanja, kao što u Kur’anu stoji: “Ko drugog Allahu smatra ravnim, Allah će mu ulazak u Džennet zabraniti i boravište njegovo će Džehennem biti; a nevjernicima neće niko pomoći.” (El-Maida, 72)

Urođenu čovjekovu narav, također, kvare i iskrivljuju grijesi. Narodi prije nas zapravo su uništeni zato što im se narav iskrivila, zbog čega su prešli svaku mjeru u grijешenju. Vjernici među njima su spašeni, isključivo, jer im je narav ostala čista. Uzvišeni kaže: "A spasili smo one koji su vjerovali i koji su se grijeha klonili." (En-Neml, 53)

Mi bismo trebali uzeti pouku iz kazne Lutovog naroda, koji je u potpunosti uništen, sve do jednog bili su kažnjeni zbog toga što im se narav iskrivila zato što su činili nečuveno nedjelo. Samo je Lut, alejhis-selam, spašen, zajedno sa svoje dvije kćeri. Grijesi iskrivljuju ljudsku narav! Vidimo da se u vremenu ranijih poslanika uvijek događalo da je određena skupina iz njihovih naroda povjerovala, zbog čega je bila spašena, što nije slučaj Lutovog naroda čiji je užasni grijeh iskrivio njihovu narav, do mjere da nijedan čovjek nije povjervovao, zbog čega su bili uništeni strašnom kaznom na ovome svijetu.

Čistu čovjekovu narav kvari i blud, ostavljajući dubok trag u srcu grešnika. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: "Bludnik nema vjere u srcu dok blud čini, kradljivac nema vjere u srcu dok krade, niti alkoholičar ima vjere u srcu dok alkoholno piće pije." (Buhari i Muslim)

Ebu Hurejra i Ibn Mesud, radijallahu anhuma, naglašavaju da se blud u Kur'anu istovjetno spominje s mnogoboštvom, aludirajući na riječi Uzvišenog: "Bludnik se ne treba ženiti osim bludnicom ili mnogoboškinjom" (En-Nur, 3).

Alkohol je izvor svakog zla, kao što se navodi u hadisu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: "Klonite se onoga što je izvor svakog zla." (Ibn Hiban, Bejheki, od Osmana, radijallahu anhu)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "U alkoholu se sastavilo svako zlo." Na ovakav način ističe se opasnost alkoholnih pića zato što ispijanje alkohola iskrivljuje čistu čovjekovu narav, oduzima mu razboritost uma i mogućnost da razaznaje stvari. Analogno tome upotreba droge je daleko opasnija po narav i razum, kao i po društvo. Šteta od alkoholnih pića često je ograničena na konzumenta, za razliku od droge.

Čovjekovu fitra kvari i činjenje nepravde drugim ljudima. Zlo koje uočavamo u svijetu usko je povezano s tim što ljudi jedni drugima nanose nepravdu. Uzvišeni kaže: “A ona sela i gradove smo razorili zato što stanovnici njihovi nisu vjerovali i za propast njihovu tačno vrijeme bismo odredili.” (El-Kehf, 59)

Čovječe, tvoj uspjeh i pobjeda, tvoja sreća i trijumf na ovom i onom svijetu, kao i spas od patnje u Vatri – postiže se nastojanjem da se očuva fitra, čovjekova čista urođena narav, na način da se čvrsto držiš uputa ove časne vjere. Uzvišeni Allah kaže: “I doista, ovo je Pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; – eto, to vam On naređuje, da biste se grijeha klonili.” (El-En’am, 153)

Poštovani vjernici! Činimo sebi dobro čvrsto se držeći Pravog puta. Uzvišeni Allah blagoslovio nas je uputom i raznolikim darovima. Čuvajmo se zlih djela, očistimo svoje duše prihvatanjem i odazivanjem pozivu našeg Gospodara, kao što u ajetu stoji: “Odazovite se Gospodaru svome prije nego što dođe Dan koji Allah neće zaustaviti. Toga Dana utočišta nećete imati i nećete moći poricati.” (Eš-Šura, 47)

Kada čovjek izvršava naredbe svoga Gospodara, kada ne čini djela koja su zabranjena, povećava se njegov stepen kod njegovog Gospodara. Time on svoj dušu čisti i tako se zahvaljuje Gospodaru na jednoj od najvećih blagodati: darivanju čiste naravi. U hadisu stoji: “Ovim Kur’anom Uzvišeni Allah uzdiže stepen određenih ljudi, ali i spušta stepen drugih.”

A kada neki narod postupa potpuno suprotno naravi koju je Uzvišeni usadio u čovjeka, ne odazivajući se Božijim poslanicima, Uzvišeni ih prepusti kazni, snađe ih velik i nenadoknativ gubitak. Uzvišeni Allah u časnoj Knjizi kaže: ‘I sve smo prema grijesima njihovim kaznili: na neke vjetar, pun pijeska, poslali, a neke strašnim glasom uništili; neke u zemlju utjerali, a neke potopili. – Allah im nije učinio nepravdu, sami su sebi nepravdu nanijeli’ (El-Ankebut, 40).”

Uzvišeni Allah kaže: “Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!” (El-Ahzab, 56)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ko jednom salavat na mene donese, Allah će ga blagosiljati deset puta.” Donosimo salavat i selam na Allahovog Poslanika i miljenika Muhameda, vjerovjesnika izaslanog svim svjetovima. Gospodaru naš, blagoslovi Muhameda i rod Muhamedov, kao što si blagoslovio Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljn. Bože moj, obaspi blagodatima Muhammeda i rod Muhammedov, kao što si obasuo blagodatima Ibrahima i rod Ibrahimov. Zaista si Ti hvaljen i slavljn!

Uzvišeni Allahu, smiluj se vrlim ashabima, odabranim halifama, prvim generacijama i svim sljedbenicima istine do Sudnjega dana. Uzvišeni, oprosti nam grijehе, svojom plemenitošću i sveobuhvatnom milošću.

Uzvišeni Allahu, oprosti nam grijehе, oprosti nam sve naše grijehе, sve nam oprosti, naš Gospodaru. Uzvišeni, pokaži nam Istinu takvom darujući nam da je slijedimo, pokaži nam neistinu takvom darujući nam da se od nje udaljimo. Gospodaru, kod Tebe tražimo zaštitu od zla u nama, od zlih djela naših, očisti naša srca od svakog iskrivljenog shvatanja, udalji sve što je zabranjeno od nas. Uzvišeni, Ti si milostiv, samilostan, kadar i silan.

“Allah zahtijeva da se svačije pravo poštuje, dobro čini, i da se bližnjima udjeljuje, i razvrat i sve što je odvratno i nasilje zabranjuje; da pouku primite, On vas savjetuje.” Sjećajmo se često Uzvišenog Allaha i spominjimo Ga, kako bi nas blagosiljao, zahvaljujmo se Njemu na Njegovim blagodatima kako bi nam ih uvećao, a “obavljanje molitve je najveća poslušnost! – A Allah zna šta radite!”

